

U bent gedagvaard

- › voor de politierechtbank
- › voor de correctionele rechtbank

Federale Overheidsdienst
Justitie

.be

INLEIDING

Als u moet verschijnen voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank, heeft u wellicht enkele vragen over wat er u te wachten staat. Deze brochure biedt u alvast meer informatie over de manier waarop u wordt opgeroepen, het verloop van de terechtzitting en de uitspraak. Als u toch nog vragen heeft, dan vindt u op het einde van deze publicatie contactgegevens van diensten die u verder kunnen informeren.

De oproeping

U hebt van de gerechtsdeurwaarder een dagvaarding ontvangen om voor de politierechtbank of voor de correctionele rechtbank te verschijnen. In die dagvaarding vindt u de dag, het uur en de plaats (het adres van het gerechtsgebouw en de kamer van de rechtbank) waar u moet verschijnen, evenals de feiten die u worden ten laste gelegd.

Het is ook mogelijk dat u bij proces-verbaal wordt opgeroepen om te verschijnen voor de politierechtbank of de correctionele rechtbank. De oproeping bij proces-verbaal is een document dat u rechtstreeks door de procureur des Konings wordt overhandigd en dat de dagvaarding vervangt: u vindt er de feiten die u ten laste worden gelegd, evenals de plaats, de dag en het uur van de zitting.

Aanbod bemiddeling

Omdat u betrokken bent in een gerechtelijke procedure beschikt u over de wettelijke mogelijkheid om gratis beroep te doen op bemiddeling.

Bemiddeling betekent dat dader en slachtoffer met behulp van een neutrale persoon (bemiddelaar) een dialoog aangaan over de feiten, de achtergronden, de betekenis en de gevolgen van het misdrijf.

Bemiddeling is vrijwillig en vervangt of vertraagt de gerechtelijke procedure niet. De bemiddeling is vertrouwelijk en enkel indien beide partijen dit overeenkomen, wordt de rechter erover ingelicht.

Voor meer informatie kunt u terecht bij een erkende bemiddelingsdienst¹, het justitiehuis of uw advocaat.

¹ Voor meer informatie:

vzw Suggnomè (NL) : www.suggnome.be en/of 016 22 63 88

vzw Médiante (FR) : www.mediante.be en/of 081 22 66 60

De politierechtbank en de correctionele rechtbank

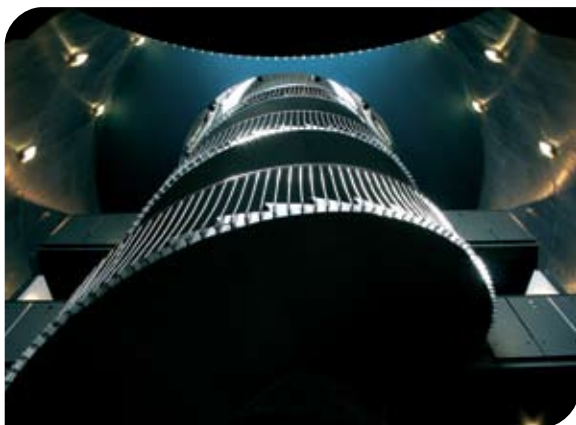
De politierechtbank is in hoofdzaak bevoegd voor overtredingen en voor alle vorderingen, ongeacht het bedrag, in verband met verkeersongevallen.

De correctionele rechtbank is een afdeling van de rechtbank van eerste aanleg, die bevoegd is voor wanbedrijven en gecorrectionaliseerde misdaden (dat zijn misdaden waarvoor verzachtende omstandigheden in acht genomen zijn). De correctionele rechtbank oordeelt in hoger beroep ook over de beslissingen van de politierechtbank.

Een overtreding is een minder ernstig strafbaar feit, strafbaar met een gevangenisstraf van 1 tot 7 dagen, een werkstraf van 20u tot 45u of een geldboete van 1 € tot 25 € (te vermeerderen met de opdecimen: op datum van 1/01/2008 houdt dit een vermenigvuldiging in van de geldboete met 5,5).

Een wanbedrijf is strafbaar met een gevangenisstraf van 8 dagen tot 5 jaar, een werkstraf van 45u tot 300u of een geldboete van meer dan 26 € (te vermeerderen met de opdecimen: op datum van 1/01/2008 houdt dit een vermenigvuldiging in van de geldboete met 5,5).

Het dossier

Het dossier van uw zaak wordt u ter beschikking gesteld tenminste vanaf de dagvaarding tot de dag van de terechtzitting.

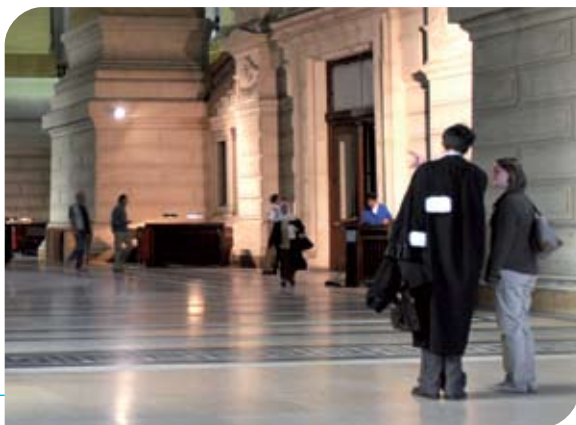
In dit dossier, dat als basis zal dienen voor de behandeling van uw zaak voor de rechtbank, bevinden zich alle bewijsstukken, die in de loop van het vooronderzoek zijn samengebracht door de procureur des Konings of de onderzoeksrechter. Het zijn voornamelijk processen-verbaal, die naar aanleiding van onderzoeksverrichtingen (vb. verhoor, huiszoeking,...), zijn opgesteld.

U kunt uw dossier inkijken op de griffie van het gerecht dat uw zaak gaat behandelen. De griffie is toegankelijk van 8u30 tot 12u30 en van 13u30 tot 16u.

Tegen betaling kunt u ook een kopie vragen van het gehele of een gedeelte van het dossier. Vanaf de derde kopie betaalt u 0,25 € per bladzijde, zonder dat het totaal bedrag meer dan 1.250,00 € mag bedragen.

Als u niet over de nodige inkomsten beschikt om de kosten hiervan te dragen kunt u rechtsbijstand vragen met een verzoekschrift dat u indient bij de politierechtbank of de voorzitter van de kamer van de correctionele rechtbank. Indien dit wordt toegekend, dan worden deze kosten voorgeschoten door de Staat.

Als u een advocaat heeft geraadpleegd, zal hij het dossier (eventueel samen met u) doornemen, kan hij een kopie van het dossier bestellen of kan hij, in voorkomend geval, een verzoekschrift om rechtsbijstand te bekomen, indienen.

De advocaat

De bijstand van een advocaat kan ongetwijfeld heel nuttig zijn bij de voorbereiding van uw verdediging.

U bent nochtans niet verplicht er een te raadplegen. U mag ook zelf voor uw verdediging instaan.

Wanneer u beslist om een advocaat te raadplegen, heeft u de vrije keuze.

Wanneer u de erelonen (honoraria) van een advocaat niet kunt betalen, kunt u beroep doen op een advocaat die u gratis of tegen een lagere vergoeding kan bijstaan.

Vroeger werden zij pro deo advocaten genoemd.

Vandaag spreekt men van juridische tweedelijnsbijstand.

Deze bijstand moet u aanvragen bij de bureaus voor juridische bijstand (BJB). Deze dienst van de balie van advocaten is gevestigd in de gerechtsgebouwen. U vindt de adressen en meer informatie op de website www.advocaat.be onder de rubriek 'advies en bijstand'.

De oproeping van getuigen

Het openbaar ministerie kan getuigen ter zitting oproepen. Hun namen worden in de dagvaarding vermeld.

U kunt ook zelf getuigen laten komen.

Hiervoor kunt u:

- › schrijven naar het openbaar ministerie om te vragen ook uw getuigen op te roepen;
- › vragen aan de getuigen om zich op de zitting aan te melden zonder verdere formaliteiten;
- › of wanneer het openbaar ministerie weigert uw getuigen op te roepen, of wanneer de getuigen weigeren vrijwillig te komen, kunt u ze, op eigen kosten, door een gerechtsdeurwaarder laten oproepen.

Getuigen die worden opgeroepen, zijn verplicht om te verschijnen.

De terechtzitting voor de politierechtbank en de correctionele rechtbank

1. Verschijnt u persoonlijk of laat u zich vertegenwoordigen?

a. U verschijnt persoonlijk

Zorg ervoor dat u tijdig in de rechtbank aanwezig bent.

Hou rekening met de mogelijk beperkte parkeermogelijkheden rond het gerechtsgebouw.

Hou ook voor ogen dat het gerechtsgebouw een openbaar gebouw is, waar de regels inzake rookverbod op publieke plaatsen van toepassing zijn, zodat roken enkel buiten het gebouw kan. Let er ook op dat u uw gsm afzet zodra u de zittingzaal binnenkomt.

Vergeet uw dagvaarding en uw identiteitskaart niet.

De aanduiding van de kamer van de rechtbank waarvoor u moet verschijnen, vindt u in de dagvaarding.

U kunt zich eventueel wenden tot de info- en onthaalbalie die zich bij de ingang van het gerechtsgebouw bevindt, waar het personeel u verder zal helpen.

Zodra u in de zittingszaal bent, meldt u zich bij de zittingsdeurwaarder. Hij draagt geen uniform en bevindt zich gewoonlijk ter hoogte van de eerste rij banken.

Daarna neemt u plaats in de zittingszaal en wacht u tot uw zaak kan worden behandeld.

In de politierechtbank zetelt er één rechter, die tijdens de zitting wordt bijgestaan door een griffier. De correctionele rechtbank zetelt meestal met één rechter, maar kan in bepaalde gevallen ook met drie rechters zetelen.

Wanneer er één rechter zetelt, dan zit die op de plaats van de voorzitter.

Tijdens de zitting zijn ook het openbaar ministerie en de griffier aanwezig.

De rechters, de griffier, de procureur des Konings en de advocaten dragen op de terechtzitting een zwarte toga.

Nadat de rechtbank heeft plaats genomen, opent de voorzitter de zitting.

Wanneer de rechter uw zaak oproept, sta dan recht en neem plaats waar de rechter u aanwijst.

Als u een advocaat heeft geraadpleegd voor uw verdediging, maar hij kan wegens onvoorziene omstandigheden niet aanwezig zijn, meldt u dit aan de voorzitter en vraagt u om de zaak uit te stellen op een latere datum. De rechtbank kan dit weigeren.

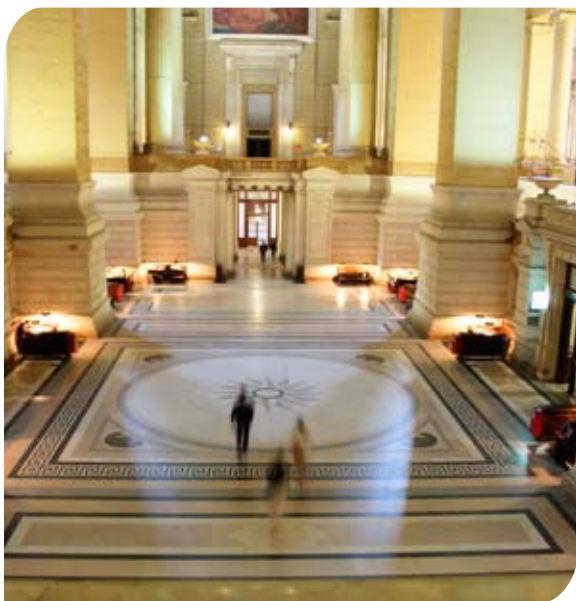
b. U laat zich vertegenwoordigen

U bent niet verplicht persoonlijk te verschijnen. U kunt zich voor de politierechtbank en voor de correctionele rechtbank laten vertegenwoordigen door uw advocaat.

De rechter kan wel, als hij uw aanwezigheid op een latere terechtzitting nodig vindt, uw persoonlijke verschijning bevelen.

c. U verschijnt niet en laat zich niet vertegenwoordigen

Als u niet verschijnt en zich niet laat vertegenwoordigen, dan wordt de zaak buiten uw aanwezigheid afgehandeld en volgt een uitspraak bij verstek.

2. De openbaarheid van de zitting

De terechtzittingen van de rechtbanken zijn in principe openbaar. Dit betekent dat de deuren van de gerechtszaal moeten open zijn en om het even wie de zaal mag betreden, niet alleen diegenen die betrokken zijn bij een rechtszaak maar ook het publiek, zoals een verslaggever van een krant.

De rechtbank kan bevelen dat de zitting of een bepaald deel ervan met gesloten deuren plaatsvindt, als er gevaar is voor de orde of de goede zeden. U kunt als beklagde ook de sluiting van de deuren vragen als u vreest dat de openbaarheid u schade kan berokkenen. De rechter is niet verplicht om hierop in te gaan. Als de zitting met gesloten deuren verloopt, worden alleen de betrokken partijen en hun advocaat toegelaten tot de zittingszaal.

3. De taal van de rechtspleging

Als u de taal van de terechtzitting niet kent of zich gemakkelijker in een andere landstaal uitdrukt, kunt u vragen dat de rechtspleging in die andere taal wordt gevoerd. De rechter is niet verplicht om op deze vraag in te gaan. Hij kan de zaak verwijzen naar de dichtstbijgelegen rechtbank die deze taal als voertaal heeft, zoniet moet u ambtshalve een tolk ter beschikking worden gesteld.

4. Het verloop van de terechtzitting

De voorzitter bepaalt wanneer elk van de partijen aan het woord komt.

De procedure verloopt mondeling: deskundigen en getuigen kunnen worden ondervraagd, het openbaar ministerie vordert mondeling, de advocaten pleiten en u kunt mondeling uw uitleg geven.

In de praktijk is het mondeling karakter van de rechtspleging evenwel sterk afgezwakt. De rechter heeft voor de zitting het dossier doorgenomen en mag zijn oordeel baseren op de geschreven stukken van het onderzoek die zich in het dossier bevinden.

Praktisch verloopt de terechtzitting als volgt:

a. Uw verhoor

De voorzitter zal u ondervragen over uw identiteit en over de feiten die u ten laste worden gelegd.

b. Het getuigenverhoor

Hierna worden de getuigen ondervraagd. U en uw advocaat mogen de voorzitter verzoeken om bepaalde vragen te stellen aan de ondervraagde getuige.

c. De vordering van de burgerlijke partij

Nadien volgt de uiteenzetting van de burgerlijke partij.

Het slachtoffer van de u ten laste gelegde feiten kan een vordering instellen om het herstel te bekomen van de geleden schade. Hiertoe stelt het slachtoffer (of zijn advocaat) zich burgerlijke partij. Dit gebeurt meestal in de vorm van een schriftelijke conclusie waarin de eis wordt gepreciseerd en nauwkeurig wordt bepaald welke sommen voor welke schadeposten worden gevraagd. De burgerlijke partij levert het bewijs van haar schade en kan zo nodig een deskundige door de rechtbank laten aanstellen.

d. De vordering van het openbaar ministerie

Daarna komt het openbaar ministerie aan het woord. Het openbaar ministerie vat de zaak samen en geeft zijn conclusie over de toepassing van de strafwet. Zo kan het openbaar ministerie de vrijspraak, of een gepaste straf of maatregel, vorderen.

De vordering van het openbaar ministerie moet niet worden gevolgd door de rechter.

e. Uw verdediging

Tenslotte kan u of uw advocaat uw verdediging voordragen. Dit gebeurt mondeling, maar u kan ook schriftelijke conclusies neerleggen.

De uitspraak

Eenmaal de debatten gesloten zijn, volgt de uitspraak van het vonnis, ofwel onmiddellijk ofwel op een latere datum.

Aan de uitspraak gaat eventueel een beraadslaging door de rechter(s) vooraf waarbij de partijen en het openbaar ministerie niet aanwezig mogen zijn.

Als de uitspraak niet op het einde van de zitting gebeurt, deelt de rechter u de datum mee waarop de uitspraak volgt. Het is belangrijk dat u of uw advocaat op die dag kennis neemt van de uitspraak, aangezien de termijn om hoger beroep aan te tekenen begint te lopen vanaf de uitspraak van het vonnis.

Als u niet akkoord gaat met het vonnis kunt u hoger beroep aantekenen. Als u veroordeeld bent bij verstek kunt u hoger beroep of verzet aantekenen.

Dienst Communicatie en Documentatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel: 02 542 65 11
www.just.fgov.be